

Potrošna roba

Ako je najveći pojedinačni vlasnik izašao iz posla, a obećao da će sve svoje dugove vratiti i svoj deo dati novinarima – zašto je došlo do gašenja

TREĆEG ČETVRTKA U novembru, izašao je poslednji broj dnevnih novina “Pres” (“Press”). Menadžment preduzeća Pres publishing grup (Press Publishing Group), koje je izdavalo “Pres”, tog dana je saopštilo da je razlog prestanka objavljivanja štampanog izdanja novina – teška finansijska situacija koja “u ovom trenutku ne dozvoljava dalje poslovanje”. U saopštenju se javnost obaveštava da će redakcija nastaviti da radi, a vesti i tekstove će objavljivati na svom dosadašnjem sajtu (www.pressonline.rs) i da će učiniti sve što je “u moći njenih novinara da opstane na ovom tržištu uprkos željama mnogih da ovaj dnevni list bude ugašen”.

Kako i zbog čega se “Pres” sa kioska preseleo na internet?

“Pres” je osnovan pre sedam godina, 26. decembra 2005, i to odvajanjem grupe novinara i urednika iz tadašnjeg “Kurira”, koji se, kažu, tada prodavao u dnevnih 200.000 primeraka. Tada je novi list reklamiran bilbordima na kojima je pisalo: “Isti Kurir – drugo pakovanje”.

“Pres” je, u stvari, svih ovih godina bio ogledalo stanja u našoj državi. Mesto preplitanja

interesa države, političara i biznismena. I na kraju smo pušteni niz vodu. Zbog toga sada mnogi likuju, i pojedine kolege, ali i političari, slade se što je 150 ljudi ostalo na ulici”, napisao je Rajko Nedić, jedan od “Presovih” urednika, u rubrici, “Komentar dana”, 15. decembra (taj tekst, naslova “Pres, jedna priča”, skinut je sa sajta “Pres”, ali je objavljen na sajtu Udruženja novinara Srbije). Pored tih što slave gašenje tiražnog dnevnika, mnogo je i onih koji su ga, doduše tek kad se ugasio, pohvalili da je u poslednje vreme uravnotežen, odmeren...

O gašenju svojih novina kolege iz “Pres” još ne žele da govore. Kao da to niko nije očekivao... Pre neku nedelju “Pres” je dobio i novog glavnog i odgovornog urednika, Mišu Brkića, međutim, stvar je pukla. “Ne zbog malog tiraža jer smo prodavali oko 40.000 primeraka dnevno, već jednostavno, kao kolateralna šteta. Sada nas niko ne poznaje, zbrisali su pojedini glavom bez obzira”, objasnio je urednik Nedić u svom komentaru.

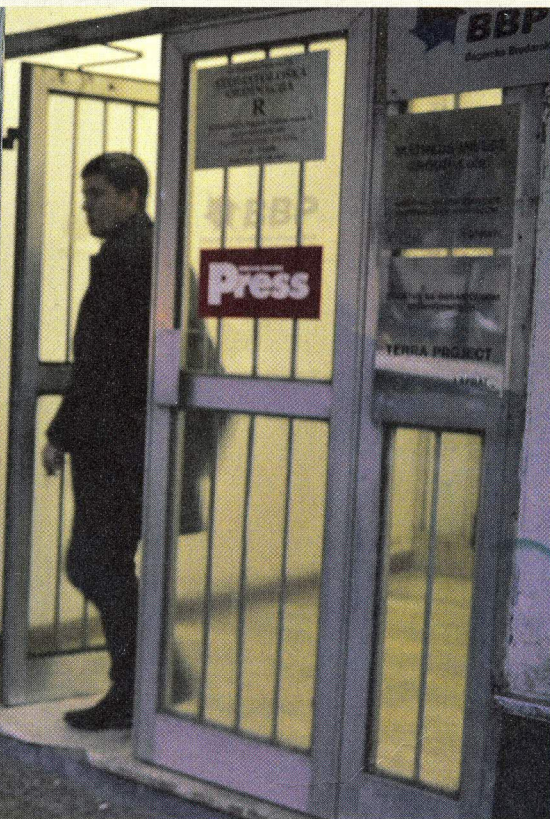
Onaj ko je “zbrisao” je bivši vlasnik Miroslav Mišković, koji je tri dana ranije izdao

saopštenje (i to u lično ime, što je retkost za njega): “Kao najveći pojedinačni vlasnik lista “Pres” doneo sam odluku da se povučem iz vlastništva i prestanem sa pružanjem dalje finansijske podrške ovom beogradskom dnevniku.”

Prvi nagoveštaj da je “Pres” Miškovićev stigao je septembra 2011. godine u Izveštaju o pritislima i kontroli medija u Srbiji vladinog saveta za borbu protiv korupcije.

“Polovinu udela dnevnih novina ‘Pres’ poseduje preduzeće registrovano na Kipru, Amber pres limited iz Limasola”, piše u Izveštaju Verice Barać, pokojne direktorke Saveta. “S obzirom na prirodu tekstova u ovom listu, u javnosti se često pominjalo da iza te kiparske firme zapravo stoji Miroslav Mišković, a jedno vreme i njegova doskorašnja saradnica Milka Forcan.”

Sledeće što je potvrđivalo ova “pominjanja” jeste fotografija sa Tvitera potpredsednice Delta Holdinga Jelene Krstović. Ona je, verovatno iz twiter-najbolje namere, svojim pratiocima prosledila fotografiju na kojoj se vide kožna sedišta aviona, njena kolena, crveni lak

SUDBINA MEDIJA: Press, ugašen Foto: M. Milenković

na noktima i rokovnik sa tezama. Neko je uvećao fotografiju i video da u rokovniku piše: “D. Đilas, 1. Pres – poslovanje, nova firma, ljudi, štamparija, kredit.”

Da sa “Presom” veze ima i gradonačelnik Beograda Dragan Đilas, opet je prvo pomenuto u Izveštaju Saveta za borbu protiv korupcije: “Kontrola nad ovim novinama pripisivana je

čak i Draganu Đilas, gradonačelniku Beograda, potpredsedniku Demokratske stranke (DS) i vlasniku moćnih marketinških kompanija Multikom grupe i Dajrekt medije. Te sumnje iznosile su pojedine parlamentarne stranke, ali nikad niko nije uspeo da sazna čije medijske interese, od osnivanja, zastupa grupa novinara koja je 2005. napustila tadašnju redakciju ‘Kurira’.”

Za razliku od Miroslava Miškovića, koji je u saopštenju svoj postupak kako-tako obrazložio kao “lični doprinos nastojanjima Vlade Srbije da kroz transparentne odnose u medijima i prestanak prikrivenog finansiranja i vlasništva uspostavi potpunu slobodu medija i odgovorno novinarstvo”, Đilas se po ovom pitanju nije izjašnjavao.

Odlazeći iz novinarskog posla, Miroslav Mišković je novinarima “Presu” ponudio besplatno svoj deo vlasništva i obavezao se da će izmiriti izdate bankovne garancije koje iznose oko osam miliona evra, kako “Vreme” saznaje. Takođe, sve zakasnele plate će biti isplaćene radnicima do 15. decembra.

Jedna nelogičnost i dalje postoji. Ako je najveći pojedinačni vlasnik izašao iz posla, a obećao da će sve svoje dugove vratiti i svoj deo dati novinarima – zašto je došlo do gašenja? Zvaničnog objašnjenja nema. Može biti da su oni kojima je Pres pablišing grup dugovao, Miškovićev postupak shvatili kao loš poslovni signal, i aktivirali menice i tako doveli do toga da Presov urednik Rajko Nedić napiše: “Pres je samo slika i prilika našeg novinarstva. Ali, tako nam i treba. Čutimo, radimo i trpimo. Međusobno se svađamo, i to ko je čiji sluga. Jašu nas razni gospodari. Srećni smo kada primimo platu, osilimo se kada nam udele malo više. (...) Danas mnogi slave što se Pres ugasio, ali verujte, više niko nije siguran. Potrošna smo roba mi novinari, ko zna ko je sledeći kolateral.”

Mirko Rudić